

ת"פ 73375/12/18 - מדינת ישראל נגד סעיד שבי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 73375-12-18 מדינת ישראל נ' שבי

לפני כבוד השופט דנה אמיר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם סעיד שבי

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד איתן אמנו

ב"כ הנאשם עו"ד עמית זיו מטעמו של עו"ד תמיר סולומון

הנאשם בעצמו

גזר דין

רקע ותמצית כתב האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודייתו בביצוע 12 עבירות לפי סעיף 220(5) ו- 10 עבירות לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**").
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה הנאשם, בתקופה שבין 2005 ועד 1/2017 (להלן: "**התקופה הרלבנטית**") החזיק הנאשם שלא כדין במספר נכסים ברחוב החרמון 2 בהוד השרון (להלן: "**הנכסים**"), וניהל עסק להשכרת הנכסים (להלן: "**העסק**"), במסגרתו עסק בהשכרת לא פחות מ-4 נכסים כמפורט בסעיף 8(א) לכתב האישום המתוקן.
3. הנאשם לא הגיש במועד לפקיד השומה הודעה על התחלת התעסקות בהשכרת נכסים בשנת 2005, לא הגיש דוח שנתי ראשון, ואף לא הגיש במועד דוח שנתי על הכנסותיו לשנות המס 2006 ועד 2017. בנוסף, לא הנפיק ללקוחותיו קבלות/ חשבוניות מס על תקבוליו מהעסק, ולא ניהל רשומות כדין, וכפועל יוצא לא ניהל ספרים לשנים 2005 ועד 2017. כמו כן, לא דיווח הנאשם על תקבולים אותם קיבל במסגרת ניהול העסק. ביום 6.7.2017 הגיש הנאשם לפקיד השומה את הדוחות על הכנסותיו בשנות המס 2016-2007, אך לא כלל בדוחות אלו את הכנסותיו המפורטות בכתב האישום. הדוחות לשנים 2005, 2006 ו- 2017 לא הוגשו כלל. מעשיו של הנאשם נעשו על מנת להעלים את הכנסותיו מניהול העסק בסך ₪ 750,700 לכל הפחות, תוך שימוש במרמה, ערמה ותחבולה ומתוך כוונה להתחמק ממס. במעשיו אף השמיט הנאשם הכנסות מדוחות שהגיש לשנים 2018-2007 מתוך כוונה להתחמק ממס.

תמצית טיעוני המאשימה לעונש

4. ב"כ המאשימה הפנה בטיעוניו לערכים המוגנים בעבירות בהן הורשע הנאשם ולקושי הרב שבגילוי עבירות אלה, תוך שציין נסיבות לחומרה במקרה זה, בו העלים הנאשם מקור הכנסה שלם, ואף בחר להמשיך ולבצע עבירות לאחר שנחקר, עת הגיש דוחות שנתיים כוזבים לשנים 2007-2016. מתחם העונש ההולם לדעת המאשימה הוא בין 9 ל-14 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי שבין 10 ועד 12 חודשים (בגין כל עבירה על פי הפקודה) וקנס שבין 50,000 ₪ ל-70,000 ₪, לצד התחייבות להימנע מביצוע העבירות.

5. לטענת ב"כ המאשימה, כאשר מדובר בעבריון מס אשר ביצע את העבירות הנדונות משך תקופה ארוכה, אין לגזור עונשו למאסר אשר ירוצה בעבודות שירות, תוך שהפנה גם לחשיבות ובכורת האינטרס הציבורי וחשיבות הרתעת הרבים בסוג זה של עבירות. לטענת ב"כ המאשימה, יש למקם את עונשו של הנאשם ברף העליון של מתחם הענישה, משלא הסיר את מחדלי כתב האישום, ומשכך לטענתו לא נטל אחריות מלאה לביצוע העבירות, תוך שציין כי מצבו הבריאותי והמשפחתי של הנאשם היו ידועים למאשימה בעת הגשת ההליך וניהולו. ב"כ המאשימה הגיש את ת/1, הרישום הפלילי של הנאשם והבהיר כי הנאשם לא הורשע בעבר בביצוע עבירות מהסוג הנדון. עוד ציין כי הנאשם ביצע עבודות שירות שלוש פעמים בעברו, כי בכל אחת מהפעמים בהן ביצע עבודות שירות נערכה לנאשם שיחת בירור, וכי הממונה על עבודות השירות התרשם כי הנאשם אינו מורתע או מוטרד מביצוע פעם נוספת.

תמצית טיעוני ההגנה לעונש

6. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבות חייו הקשות של הנאשם, אשר איבד שניים מילדיו ולמצבו הבריאותי והמשפחתי כיום (נ/1, נ/2). עוד טען כנגד התנהלות רשות המסים המלמדת על שיהוי ניכר וקיצוני בטיפול בעניינו של הנאשם. בהקשר זה הגיש את נ/3 לפיו כבר בשנת 2013 הגיש הנאשם בקשה לכופר לרשות המסים, לגביי שנות המס שנחקרו עד אז. הבקשה לכופר אושרה, והנאשם נדרש לשלם כופר בסך 50,000 ₪. לטענת הסנגור, כשפנה מטעם הנאשם בבקשה להפחתת סכום הכופר שנקבע, לא התקבלה תשובה מרשות המסים משך 3-4 שנים, תוך שהפנה לנ/4. בנסיבות אלה טען הסנגור לעיוות דין ופגיעה בזכויות הנאשם המצדיקה הקלה בענישה. בנוסף, לטענת הסנגור, המאשימה לא ביססה טענה לכל נזק לקופה הציבורית ממעשי הנאשם, וגם בכך נסיבה לקולא. מתחם העונש ההולם לדעת הסנגור הוא בין מאסר על תנאי ועד 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לצד קנס סמלי, בשים לב למצבו של הנאשם. בנסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם ובראי חלופ הזמן עתר הסנגור להתחשבות בענישה.

דבר הנאשם

7. הנאשם פירט אודות מותם של שני בניו וקשייו להתמודד, לצד רצונו להביא ילד מזרעם (אשר לא אושר על ידי בית המשפט). לדבריו, מאז מותם באוקטובר ומאי 2003 (נ/1), לא היה בכלל במקום "והיה לחוץ" וחונק כהגדרתו.

מתחם העונש ההולם

8. מתחם העונש ההולם נקבע בהתאם לעקרון ההלימה, בשים לב לערכים המוגנים אשר נפגעו, לנסיבות ביצוע העבירות ומידת הפגיעה בהם, כמו גם למדיניות הענישה הנוהגת. כפי שנקבע לא אחת, העבירות הנדונות הן מבין החמורות שבעבירות המס, ומביצוען נפגע ערך השוויון והאמון הניתן בנישומים כי ידווחו דיווחי אמת וישלמו מס כנדרש. עבירות אלה אף מביאות לשיבוש הסדר החברתי והפעולה התקינה של מנגנון המיסים. בנוסף, ביצוע העבירות מביא באופן תדיר לפגיעה בקופה הציבורית, ובכך להטלת מעמסה כספית מוגברת על כלל הציבור תוך פגיעה באוכלוסייה מוחלשת הנשענת על השירותים הציבוריים. יש לזכור כי בבסיס העבירות הנדונות מרמה, גיליון קשה וביצוען קל, וקיים פיתוי גדול לבצען. בית המשפט העליון חזר ושנה כי בסוג זה של עבירות יש ליתן בכורה לשיקולי הרתעה ואינטרס הציבורי, ולהעדיף על פני נסיבותיהם האישיות של נאשמים, וכי בדרך כלל עונשו של מי שמבצע עבירות מהסוג דנן הוא למאסר בפועל של ממש מאחורי סורג ובריח (רע"פ 977/13 **אודיזי נ' מדינת ישראל** (20.2.2013); רע"פ 3998/15 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (28.6.2015), רע"פ 9004/18 **יצחקי נ' מדינת ישראל** (31.12.2019)).

9. בעת בחינת **נסיבות ביצוע העבירות** יש לתת את הדעת לכך שסכום העבירות במקרה דנן, הגם שאינו זניח, אינו מהגבוהים ביותר, בפרט בשים לב לתקופת ביצוע העבירות הממושכת. בנוסף לכך שהעבירות בוצעו לאחר שחוזה הנאשם טרגדיה אישית קשה ביותר, עם מות שני בניו (האחד במאי 2003 והשני באוקטובר 2003). יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מהחומרה הנובעת ממעשי הנאשם העולה ממשיך ביצוען, מאז שנת 2005 ועד שנת 2017, לצד העובדה שהנאשם העלים מקור הכנסה שלם, והקושי הברור, הנוסף לקושי הרגיל שבגילוי עבירות מסוג זה בשל כך. בנוסף, מהעובדה שאף לאחר שנחקר בחשד לביצוע חלק מהעבירות, בחר הנאשם להמשיך ולבצע עבירות תוך הגשת דוחות שנתיים כוזבים לשנים 2007-2016, תוך שהשמיט מהם הכנסות. בראי האמור והערכים המוגנים בעבירות דנן, ניתן לומר כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים ממעשי הנאשם איננה זניחה, אף אם אין המדובר בסכום עבירה גבוה במיוחד כאמור ואף לא בוסס קיומו של נזק כספי ממשי לקופת המדינה ממעשי הנאשם כטענת הסנגור.

10. באשר **לענישה הנוהגת**, מבחינת הפסיקה ניתן ללמוד כי הכלל בסוג זה של עבירות הוא לגזירת עונשי מאסר ממשיים מאחורי סורג ובריח. לצד זאת, קיימים מקרים מתאימים, בהם בגין ביצוע עבירות דומות ואף בהיקף גבוה מזה שבמקרה דנן, ובכלל זאת מקרים בהם פעלו נאשמים בתחכום ו/או העלימו מקור הכנסה שלם כמו בעניינינו, נקבעו מתחמי ענישה שתחתיתם 6 חודשי מאסר. בחלק מהמקרים אף נגזרו עונשי מאסר בתחתית המתחם לריצוי בעבודות שירות, בפרט כאשר דובר בנאשמים אשר הסירו את המחדלים. כך לדוגמה בת"פ (ת"א) 61997-12-15 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' קלאוס** (16.7.2017), עמד היקף העבירה על סך ₪ 1,242,524 ודובר בהעלמת מקור הכנסה שלם. ערעורים נגדיים שהוגשו לא התקבלו (עפ"ג (ת"א) 3710-09-17 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' קלאוס ואח'** (27.6.2018). ראו גם: ת"פ (ת"א) 51575-05-14 **מדינת ישראל נ' אגסי** (31.12.2015) שם עמד היקף העבירה על ₪ 878,715. וכן עפ"ג (י-ם) 51195-04-15 **אבו טיר נ' מדינת ישראל** (15.5.2015); ע"פ (ת"א) 43832-10-13 **שאול נ' מדינת ישראל** (17.2.2014); ת"פ (ת"א) 16779-12-15 **פרקליטות המדינה, מחלקה כלכלית נ' קרדו** (1.3.2017)).

11. בראי נסיבות ביצוע העבירות, מידת הפגיעה בערכים המוגנים והענישה הנוהגת, ומשעולה מטיעוני הצדדים כי התייחסותם היא לכלל העבירות כאירוע, מצאתי להעמיד את מתחם הענישה במקרה דנן בגין כלל העבירות כאירוע, בין 6 חודשי מאסר ל- 18 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית.

12. באשר למתחם הקנס, כידוע בעבירות מסוג זה, קיימת חשיבות להשתת ענישה כלכלית אשר תלמד כי אף אין כל רווח כלכלי לצד ביצוע. בעת קביעת מתחם הקנס יש לתת את הדעת לנסיבות ביצוע העבירות, ולהיקף ומידת הפגיעה מהן בערכים המוגנים. לצד זאת, יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם. במקרה דנן טען הסנגור כי הנאשם מקבל קצבה ממשרד הביטחון ורמז באשר לקושי כלכלי, אך לא נטענה כל טענה ברורה בהקשר זה ולא הוצג כל מסמך רלבנטי לאמור. לאחר שקילת כלל השיקולים הצריכים לעניין, מצאתי לקבוע את מתחם הקנס שבין 30,000 ₪ ל- 60,000 ₪.

העונש הקונקרטי לנאשם

13. במקרה דנן לא מתקיימים שיקולים לחריגה לקולא או לחומרה מהמתחם שנקבע. הנאשם לא פעל להסרת מחדלי כתב האישום, ויש טעם בטענת ב"כ המאשימה לפיה בנסיבות אלה, חרף הודיית הנאשם בביצוע העבירות, אין המדובר בנטילת אחריות מלאה. משלא פעל להסרת המחדלים, הנאשם אף אינו יכול להנות מאותה הקלה ממשית בענישה הניתנת פעמים רבות למי שפועל כאמור. לצד זאת, לא ניתן להתעלם מנטילת האחריות המסוימת הנלוות להודיה בביצוע העבירות ומחיסכון הזמן השיפוטי, בפרט נוכח טענות הגנה לא מבוטלות הנוגעות לשיהיו שהיו בפי הנאשם, ולו ביחס לחלק מהעבירות, כפי שנשמעו גם בעת הטיעון לעונש. משכך, הודיית הנאשם ונטילת האחריות החלקית על ידו, כמו גם חיסכון הזמן השיפוטי ישקלו לקולא בין יתר שיקולי הענישה.

14. נתתי דעתי גם לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות המורכבות של הנאשם, כמו גם לגילו ולמצבו הרפואי (נ/2) ועל רקע זה אף לקושי הברור והממשי עבורו ועבור בני משפחתו, ככל שייגרז עליו עונש מאסר. במסגרת ההליך ובעת הטיעון לעונש פורטו בהרחבה על ידי הנאשם והסנגור נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובפרט, נסיבות מותם של שני בניו המנוחים של הנאשם בשנת 2003, בסמיכות זמנים, קשייו המובנים להתמודד עם כך, ואף רצונו להביא ילד מזרעם, אשר לא אושר על ידי בית המשפט. גם מצבו הרפואי המורכב של הנאשם המפורט בנ/2 בא בין יתר שיקולי.

15. בעת מיקום הנאשם בגדרי המתחם נתתי דעתי גם לטענות ההגנה באשר להתנהלות רשויות אכיפת החוק, השיהיו הנטען בטיפול בבקשת הנאשם להפחתת סכום הכופר שהושת עליו, וכפועל יוצא השיהיו בהגשת כתב האישום דנן, ולו ביחס לחלק מהעבירות המפורטות בו.

16. כידוע, על פי סעיף 40א(10) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") יש לשקול שיקולי חלופי זמן בעת קביעת מיקומו של הנאשם בגדרי מתחם הענישה שנקבע. כמו כן, רק לאחרונה, בע"פ (מרכז) 57577-02-19 ילדים נ' **מדינת ישראל** (21.11.2019) (להלן: "**עניין ילדים**") שב וקבע בית המשפט המחוזי, כי שיהיו בהגשת כתב אישום יכול להביא להקלה ממשית בעונש, "**בהתחשב, בין היתר, במשך השיהיו וטעמיו, בחומרת העבירה וטיבה, בנזק שנגרם לנפגע העבירה ובתרומת התנהלותו של הנאשם לעיכוּב**". בהקשר זה הפנה בית המשפט למקרים בהם הקל בית המשפט העליון בענישה משלא ניתן הסבר לשיהיו הנעוץ היה בהתנהלות התביעה כדוגמת ע"פ 4603/17 **אדרי נגד מדינת ישראל** (16.7.2019) (פסקה 33 לערעור על גזר הדין), וע"פ 7989/17 **דשקוב נגד מדינת ישראל** (18.4.2018) (פסקה 11).

17. **בעניין ילרים** קבע בית המשפט המחוזי כי המדובר בשיהוי ממשי שהביא להגשת כתב-אישום כשש שבע שנים ממועד ביצוע העבירות, מבלי שניתן הסבר מניח את הדעת לכך על ידי המאשימה. בין היתר משכך, מצא להקל בעונש המאסר שנגזר על הנאשם אשר ביצע עבירות מס על פי סעיף 220 לפקודה וסעיף 117(ב) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 באופן ממשי, ולהעמידו על מאסר בן תשעה חודשים אשר ירוצה בעבודות שירות חלף 16 חודשי מאסר בפועל. ראו גם: עפ"ג (ת"א) 6117-09-16 **פרי נ' פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה** (14.12.2016), רע"פ 9004/18 **יצחקי נ' מדינת ישראל** (31.12.2018), כן ראו: **הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 128 הבניית שיקול הדעת המשפטי בענישה)**, התשע"ו-2016 מיום 27.6.16, בה מוצע, בין היתר, להוסיף כנסיבה נוספת שאינה קשורה לביצוע העבירה, המצדיקה אף חריגה ממתחם העונש ההולם במקרים מתאימים, חלוף פרק זמן ארוך במיוחד מעת ביצוע העבירה וכן את התנהגות רשויות אכיפת החוק מקום בו עמדה בסתירה מהותית לעקרונות צדק והגינות משפטית.

18. כפי שעולה מטעונו הסנגור ומהמסמכים שהוגשו, בקשר לחלק מהעבירות מושא כתב האישום דנן (הישנות בזמן) אושרה המרת ההליך הפלילי בכופר בסך 50,000 ₪ ביום 27.11.2013 (נ/3). לטענת הסנגור, הגם שהוגשה על ידי הנאשם בקשה להפחתת סכום הכופר שנקבע בסמוך להטלתו, לא התקבלה כל תשובה מאת רשות המסים לבקשה עד לשנת 2017 (נ/4). בפי ב"כ המאשימה לא היה כל הסבר לאמור. בנוסף, בעת הטיעון לעונש הבהיר ב"כ המאשימה כי הנאשם נחקר פעם נוספת בשנת 2017, ובין 2013 ועד 2017 לא בוצעו כל פעולות חקירה לאור הכופר שהוטל. המפורט לעיל מלמד כי עניינו של הנאשם לא טופל בשקידה ראויה, וכי קיים שיהוי בהגשת כתב האישום ולו ביחס לחלק מהעבירות המצדיק הקלה בענישה. זאת מבלי שנעלם ממני כי הנאשם פעל לביצוע חלק מהעבירות אף לאחר שנחקר, על החומרה לצד האמור.

19. בהתאם לפסיקה, בסוג זה של עבירות, בראי האינטרס הציבורי ושיקולי ההרתעה המקבלים בכורה על פני נסיבות אישיות, בדרך כלל, יטה בית המשפט לגזור עונשי מאסר מאחורי סורג וברח (**עניין יצחקי**) כאמור. יחד עם זאת, כידוע, שיקולי הרתעה אינם מאיינים את נסיבותיו האישיות של הנאשם, הענישה בסופו של יום היא אינדיוידואלית ומושפעת בין היתר מהנסיבות הרלבנטיות של הנאשם גם בסוג זה של עבירות. כפי שהובהר בעת סקירת הענישה הנוגת, חרף הכלל שלעיל, ניתן לשקול הטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, גם בסוג זה של עבירות במקרים מתאימים, גם אם לא על דרך הכלל (ראו ת"פ (ת"א) 42879-10-15 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' בצלאל** (3.7.2019) והפסיקה שם, ותיקון 133 לחוק העונשין אשר אינו מגביל או מחריג את העבירות הכלכליות או עבירות המס מגדרי התיקון).

20. סוף דבר - כמפורט לעיל, שקלתי את הודיית הנאשם, חיסכון הזמן השיפוטי על ידו והעדרו של עבר פלילי רלבנטי (ת/1) (מבלי להתעלם מהרשעותיו בביצוע עבירות פליליות בתחומים אחרים). בנוסף שקלתי את התנהלות רשויות אכיפת החוק בעניין הנאשם, והשיהוי בטיפול בעניינו אשר צוין לעיל, המצדיק לטעמי הקלה בעונש בגדרי המתחם שנקבע (לא רק במשך העונש שייגזר אלא גם באופן נשיאתו, ככל שניתן לשאתו בדרך של עבודות שירות). כמו כן שקלתי את נסיבותיו האישיות המשפחתיות והרפואיות המורכבות של הנאשם. נתתי דעתי גם לאי הסרת המחדלים על ידו ולביצוע חלק מהעבירות על ידו לאחר החקירה, לצורך בהרתעה ולחשיבות האינטרס הציבורי. בשקלול כלל הנתונים, מצאתי כי נכון יהיה במקרה זה לגזור את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של מתחם הענישה, אך לא בתחתיתו, ולאפשר לו, בנסיבותיו המורכבות, לרצות את העונש בעבודות שירות, לצד ענישה נלווית ממשית ומרתיעה.

21. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות-דעת הממונה על עבודות השירות, ב"המשקם", רח' השפלה 7, פתח תקווה. הנאשם יתייצב במפקדת מחוז מרכז ביום 22.03.2020 בשעה 08:00 לתחילת ריצוי עונשו. הובהרה לנאשם המשמעות של אי עמידה בתנאי עבודות השירות.

ב. מאסר על תנאי למשך 10 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירה מסוג פשע על פי פקודת מס הכנסה.

ג. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירה מסוג עוון על פי פקודת מס הכנסה.

ד. קנס בסך 35,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-35 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 15.04.2020 לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיד.

ה. הנאשם יתחייב להימנע מביצוע העבירות בהן הורשע למשך שנתיים מהיום, וככל שיבצען יתחייב לשלם סך של 20,000 ₪.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח עותק הפרוטוקול לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן.

5129371

ניתן היום, ז' אדר תש"פ, 03 מרץ 2020, במעמד הצדדים.